

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

اهمیت بخش خدمات در استان تهران

براساس آمارهای مرکز آمار ایران، تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۱۳۹۸ معادل ۳ هزار و ۳۴۹ هزار میلیارد تومان است. از این میزان، حدود ۲۲,۱ درصد آن معادل ۷۴۱ هزار میلیارد تومان، مربوط به استان تهران بوده که بخش عمده آن مربوط به بخش خدمات است که بیش از ۷۲ درصد ارزش افزوده کل استان را تشکیل می‌دهد.

بیشترین سهم استان تهران در تولید ارزش افزوده بخش‌ها در کشور، مربوط به فعالیت « اطلاعات و ارتباطات » است؛ بطوریکه ارزش افزوده استان تهران در این بخش حدود ۷۸ درصد کل ارزش افزوده کشور در این بخش را تشکیل می‌دهد.

در این گزارش ترکیب بخش‌ها و رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور و استان تهران در سال ۱۳۹۸ و رشد اسمی آنها نسبت به سال ۱۳۹۷، بررسی شده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

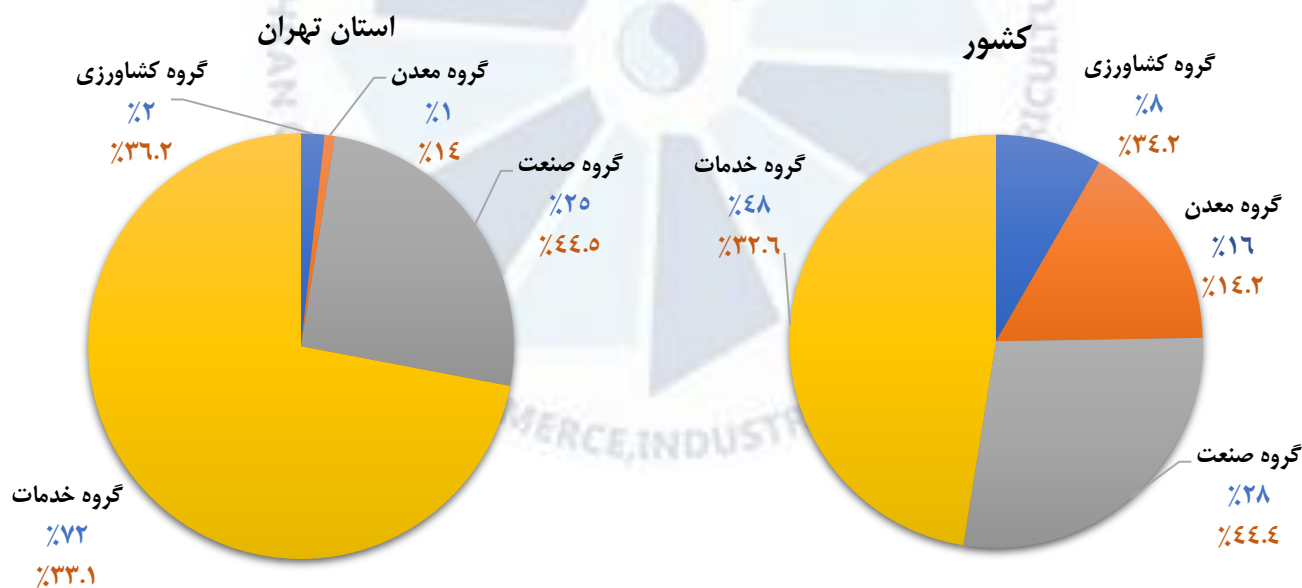
براساس آمارهای مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۹۸، حدود ۴۸ درصد از مجموع ارزش افزوده یا تولید ناخالص داخلی کشور در گروه خدمات، ۲۸ درصد آن در گروه صنعت، ۱۶ درصد آن در گروه معدن و ۸ درصد آن در گروه کشاورزی است. ارزش افزوده گروه صنعت طی سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷، بیش از ۴۴ درصد رشد اسمی داشته است. در همین بازه زمانی، کمترین رشد اسمی ارزش افزوده را نیز گروه معدن داشته که ۱۴,۲ درصد بوده است (نمودار ۱).

از کل ارزش افزوده کشور در سال ۱۳۹۸، بالغ بر ۲۲ درصد آن مربوط به استان تهران است که از کل ارزش افزوده استان تهران در این سال، ۷۲ درصد آن در گروه خدمات و ۲۵ درصد آن در گروه صنعت تولید شده است. دو گروه معدن و کشاورزی نیز به ترتیب سهم‌های ۱ درصد و ۲ درصد را از کل ارزش افزوده استان داشته‌اند. گروه صنعت، بیشترین رشد اسمی ارزش افزوده را در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷، در استان تهران داشته که معادل ۴۴,۵ درصد بوده و کمترین رشد اسمی نیز به گروه معدن (۱۴ درصد) اختصاص داشته است (نمودار ۱).

نمودار ۱- ترکیب تولید ناخالص داخلی در کشور و استان تهران در سال ۱۳۹۸

سهم از ارزش افزوده کل

درصد تغییر نسبت به سال ۱۳۹۷

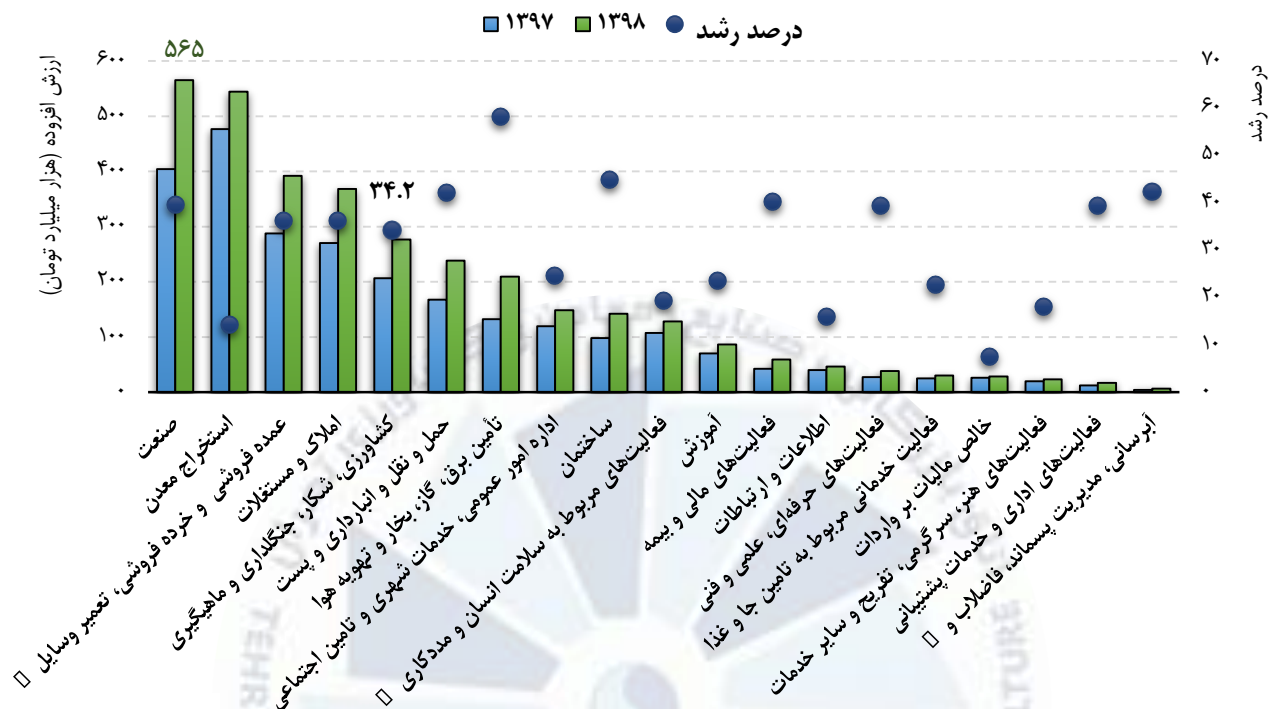

منبع: مرکز آمار ایران

تولید ناخالص داخلی ایران (به قیمت بازار) در سال ۱۳۹۸، معادل ۳ هزار و ۳۴۹ هزار میلیارد تومان بوده که رشد اسمی آن نسبت به سال ۱۳۹۷، ۳۲ درصد است. از این میزان تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۳۹۸، حدود ۲ هزار و ۸۴۴ هزار میلیارد تومان یعنی حدود ۸۵ درصد از آن، تولید ناخالص داخلی بدون نفت است (جدول ۱).

معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۲- تولید ناخالص داخلی کل کشور در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به تفکیک بخش

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۲، ارزش افزوده کشور در بخش‌های گوناگون اقتصادی را برای سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۸، بیشترین میزان ارزش افزوده به بخش «صنعت ساخت» اختصاص داشته که معادل ۵۶۵ هزار میلیارد تومان بوده و نسبت به سال ۱۳۹۷ رشد اسمی حدود ۴۰ درصد را تجربه کرده است. سهم این بخش از کل تولید ناخالص داخلی کشور حدود ۱۷ درصد است (جدول ۲). این در حالی است که در سال ۱۳۹۷، سهم ارزش افزوده بخش «استخراج معادن» نسبت به سایر بخش‌ها بیشتر بود. ارزش افزوده این بخش در سال ۱۳۹۸، با رشد اسمی حدود ۱۴ درصدی به ۵۴۴ هزار میلیارد تومان رسیده و دومین بخش با بیشترین میزان ارزش افزوده است. سهم این بخش از تولید ناخالص داخلی کل کشور ۱۶,۳ درصد است (جدول ۲). پس از آن، بخش «عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتور سیکلت» با میزان ارزش افزوده ۳۹۲ هزار میلیارد تومان و سهم ۱۱,۷ درصدی از کل تولید ناخالص داخلی کشور، قرار دارد.

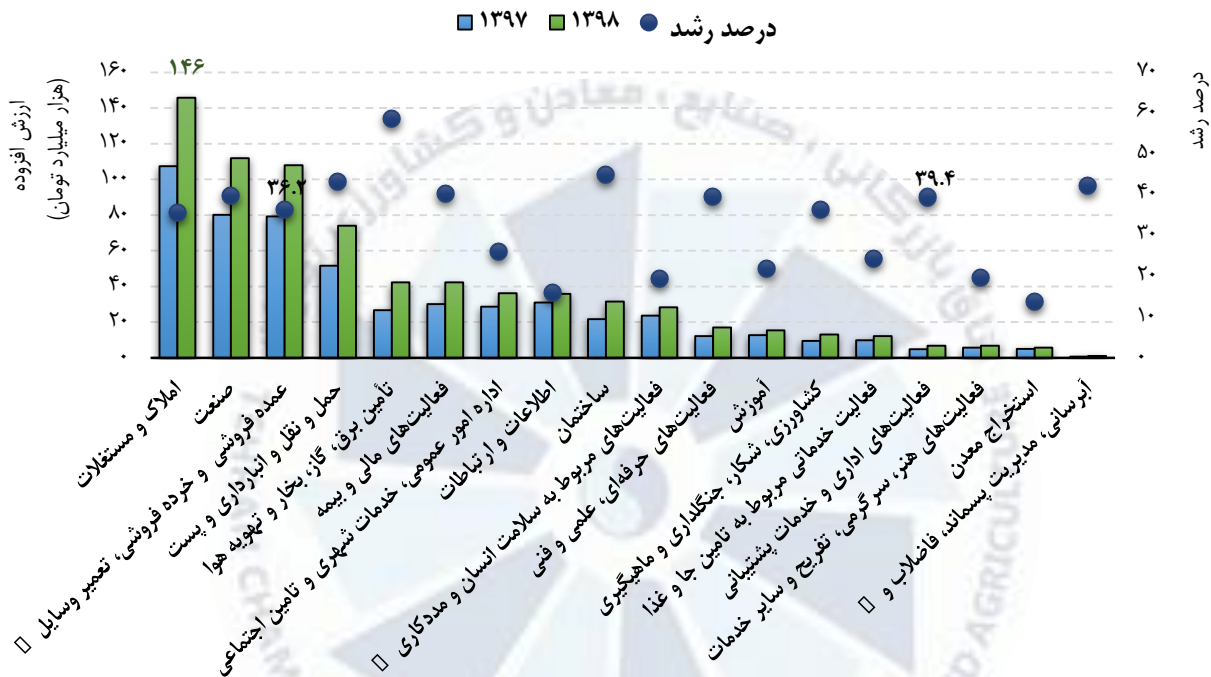
بیشترین رشد اسمی ارزش افزوده کشور نیز مربوط به بخش «تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا» بوده که با رشد اسمی بیش از ۵۸ درصدی از ۱۳۲ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۷ به ۲۱۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۸ رسیده است.

کمترین میزان ارزش افزوده در کشور در سال ۱۳۹۸ نیز به بخش «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه» اختصاص دارد که حدود ۵ هزار میلیارد تومان است.

معاونت بررسی های اقتصادی

حدود ۲۲,۱ درصد از تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۱۳۹۸ مربوط به استان تهران است (جدول ۲). ارزش افزوده استان تهران در سال ۱۳۹۸، حدود ۷۴۱ هزار میلیارد تومان بوده که نسبت به سال ۱۳۹۷ از رشد اسمی ۳۵,۴ درصدی برخوردار بوده است (جدول ۱). تولید ناخالص داخلی استان تهران در سال ۱۳۹۸ بدون احتساب نفت برابر ۷۳۷ هزار میلیارد تومان است.

نمودار ۳- تولید ناخالص داخلی استان تهران در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به تفکیک بخش

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۳، میزان ارزش افزوده استان تهران را به تفکیک بخش های اقتصادی نشان می دهد. بیشترین میزان ارزش افزوده استان تهران در سال ۱۳۹۸، در بخش «املاک و مستغلات» ایجاد شده که حدود ۱۴۶ هزار میلیارد تومان بوده و نسبت به سال ۱۳۹۷ با رشد اسمی تقریبی ۳۶ درصدی همراه است. در سال ۱۳۹۸، سهم ارزش افزوده این بخش از کل ارزش افزوده ایجاد شده در استان تهران، حدود ۲۰ درصد است (جدول ۲). پس از آن بیشترین ارزش افزوده در استان را بخش «صنعت» تولید کرده است. میزان ارزش افزوده بخش «صنعت» در استان تهران، ۱۱۲ هزار میلیارد تومان بوده و سهم ۱۵ درصدی از ارزش افزوده کل استان را به خود اختصاص داده است (جدول ۲). بخش «عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت» نیز سومین بخش با بیشترین ارزش افزوده تولیدی در استان تهران بوده که با سهم ۱۴,۶ درصدی از کل ارزش افزوده استان، حدود ۱۰۸ هزار میلیارد تومان ارزش افزوده ایجاد کرده است.

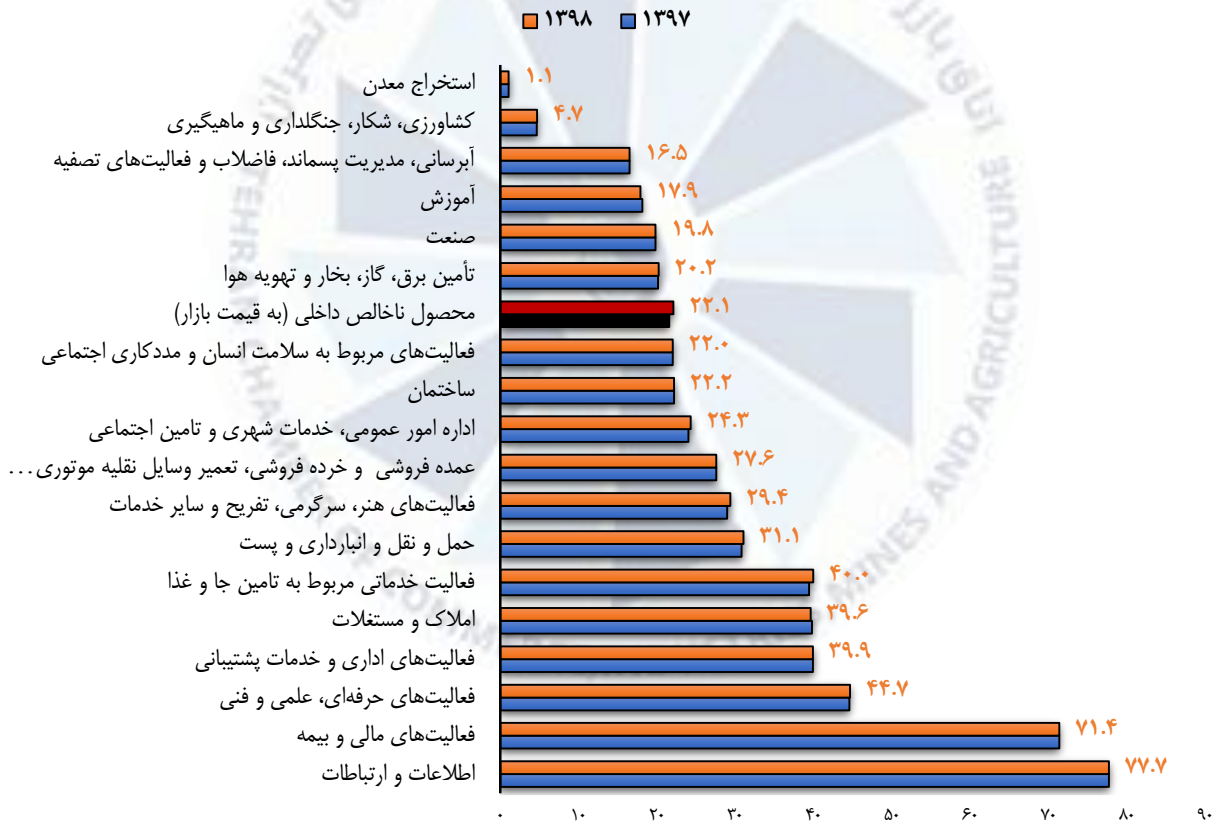
بیشترین رشد اسمی ارزش افزوده در استان تهران مربوط به بخش «تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا» بوده که با رشد اسمی حدود ۵۹ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۷، معادل ۴۲ هزار میلیارد تومان است.

معاونت بررسی های اقتصادی

کمترین میزان ارزش افزوده ایجاد شده در استان تهران نیز مربوط به حوزه «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیتهای تصفیه» بوده که در سال ۱۳۹۸، ارزش افزوده‌ای معادل یک هزار میلیارد تومان تولید کرده است.

سهم استان تهران از ارزش افزوده بخش های اقتصادی کل کشور، در نمودار ۴ و جدول ۲ نمایش داده شده که بالاترین رقم آن متعلق به بخش «اطلاعات و ارتباطات» است. در سال ۱۳۹۸، حدود ۷۸ درصد از ارزش افزوده تولید شده کشور در بخش «اطلاعات و ارتباطات» در استان تهران ایجاد شده است. پس از آن، سهم استان تهران از ارزش افزوده کل بخش «فعالیت های مالی و بیمه» نیز حدود ۷۱٫۴ درصد است. سهم این استان از ارزش افزوده دو بخش «فعالیت های حرفه‌ای، علمی و فنی» و «فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی» به ترتیب ۴۴٫۷ درصد و ۳۹٫۹ درصد است.

نمودار ۴- سهم ارزش افزوده استان تهران از ارزش افزوده کل کشور به تفکیک فعالیت های اقتصادی - درصد

منبع: مرکز آمار ایران

جدول ۱- محصول ناخالص داخلی و ارزش افزوده رشته فعالیت های اقتصادی کشور و استان تهران به قیمت های جاری- هزار میلیارد تومان

شرح	کشور		تهران		درصد رشد اسمی	درصد رشد اسمی
	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷		
کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری	۲۷۷	۲۰۶	۳۴.۲	۱۰	۱۳	۳۶.۲
استخراج معدن	۵۴۴	۴۷۷	۱۴.۲	۵	۶	۱۳.۷
صنعت	۵۶۵	۴۰۴	۳۹.۷	۸۰	۱۱۲	۳۹.۷
تأمین برق، گاز، بخار و تپهویه هوا	۲۱۰	۱۳۲	۵۸.۳	۲۷	۴۲	۵۸.۷
آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت های تصفیه	۶	۴	۴۲.۳	۱	۱	۴۲.۳
ساختمان	۱۴۲	۹۸	۴۵.۰	۲۲	۳۱	۴۵.۰
عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتور و موتور سیکلت	۳۹۲	۲۸۸	۳۶.۲	۷۹	۱۰۸	۳۶.۲
حمل و نقل و انبارداری و پست	۲۳۸	۱۶۸	۴۲.۱	۵۲	۷۴	۴۲.۲
فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا	۳۱	۲۵	۲۲.۷	۱۰	۱۲	۲۴.۴
اطلاعات و ارتباطات	۴۶	۴۰	۱۶.۱	۳۱	۳۶	۱۶.۱
فعالیت های مالی و بیمه	۵۹	۴۲	۴۰.۲	۳۰	۴۲	۴۰.۲
املاک و مستغلات	۳۶۸	۲۷۰	۳۶.۳	۱۰۷	۱۴۶	۳۵.۷
فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی	۳۸	۲۷	۳۹.۴	۱۲	۱۷	۳۹.۶
فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی	۱۷	۱۲	۳۹.۴	۵	۷	۳۹.۴
اداره امور عمومی، خدمات شهری و تأمین اجتماعی	۱۴۹	۱۱۹	۲۴.۷	۲۹	۳۶	۲۶.۱
آموزش	۸۶	۷۰	۲۳.۵	۱۳	۱۵	۲۱.۸
فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی	۱۲۸	۱۰۸	۱۹.۴	۲۴	۲۸	۱۹.۳
فعالیت های هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات	۲۳	۲۰	۱۸.۱	۶	۷	۱۹.۷
مجموع	۳,۳۲۱	۲,۵۱۱	۳۲.۲	۵۴۱	۷۳۴	۳۵.۷
خالص مالیات بر واردات	۲۸	۲۶	۷.۶	۶	۶	۷.۶
مالیات بر واردات	۳۳	۳۱	۸.۴	۷	۷	۸.۴
یارانه بر واردات	۵	۴	۱۳.۵	۱	۱	۱۳.۵
محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۳,۳۴۹	۲,۵۳۷	۳۲.۰	۵۴۷	۷۴۱	۳۵.۴
محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	۲,۸۴۴	۲,۰۸۸	۳۶.۲	۵۴۳	۷۳۷	۳۵.۶

منبع: مرکز آمار ایران

جدول ۲- ترکیب ارزش افزوده کشور و استان تهران در سال ۱۳۹۸

سهم گروه کالایی	سهم گروه از محصول ناخالص داخلی کل کشور (%)	سهم گروه از محصول ناخالص داخلی کل استان تهران (%)	سهم استان تهران از ارزش افزوده کشور در گروه (%)
گروه کشاورزی	۸.۳	۱.۸	۴.۷
گروه معدن	۱۶.۳	۰.۸	۱.۱
گروه صنعت	۲۷.۶	۲۵.۲	۲۰.۲
صنعت ساخت	۱۶.۹	۱۵.۱	۱۹.۸
تامین برق، گاز و آب	۶.۴	۵.۹	۲۰.۱
ساختمان	۴.۲	۴.۳	۲۲.۲
گروه خدمات	۴۷.۱	۷۱.۴	۳۳.۵
عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتور سیکلت	۱۱.۷	۱۴.۶	۲۷.۶
حمل و نقل و انبارداری و پست	۷.۱	۱۰.۰	۳۱.۱
فعالیت خدماتی مربوط به تامین جا و غذا	۰.۹	۱.۶	۴۰.۰
اطلاعات و ارتباطات	۱.۴	۴.۸	۷۷.۷
فعالیت های مالی و بیمه	۱.۸	۵.۷	۷۱.۴
املاک و مستغلات	۱۱.۰	۱۹.۷	۳۹.۶
فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی	۱.۱	۲.۳	۴۴.۷
فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی	۰.۵	۰.۹	۳۹.۹
اداره امور عمومی، خدمات شهری و تامین اجتماعی	۴.۴	۴.۹	۲۴.۳
آموزش	۲.۶	۲.۱	۱۷.۹
فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی	۳.۸	۳.۸	۲۲.۰
فعالیت های هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات	۰.۷	۰.۹	۲۹.۴

منبع: مرکز آمار ایران

